

Ağızda belirti veren virüs enfeksiyonları

Herpes virüs infeksiyonları

Herpes simpleks virüs infeksiyonları

Primer herpetik gingivostomatit

- Primer herpetik gingivostomatit, ağızda en sık görülen virüs infeksiyonudur
- Genellikle herpes simpleks virüs (HSV) tip 1 neden olmaktadır
- Az sayıda vakada ise genellikle genital bölgeden izole edilen HSV tip II'ler etken olabilir
- Virüs infekte tükürükle direkt temas veya reaktivasyonla yayılmaktadır
- İnkübasyon süresi yaklaşık 5 gün kadardır

Herpes virüs infeksiyonları

Herpes simpleks virüs infeksiyonları

Primer herpetik gingivostomatit

- Çocukluk çağında infeksiyon genellikle subklinikdir fakat gençlerde ve yetişkinlerde semptomlar daha ağır olabilir
- Başlangıçta ateşle birlikte servikal lenf düğümlerinde şişme ve ağız içinde ağrı saptanır
- Oral mukozada özellikle diş eti, dil ve yanak mukozasında vesiküller görülür
- Vesiküller intraepitelyaldır ve gri-sarı bir zemin üzerinde eritemli kenarlara sahip ülserler oluşturacak şekilde vesiküller kısa sürede parçalanır

Herpes virüs infeksiyonları

Herpes simpleks virüs infeksiyonları

Primer herpetik gingivostomatit

- Ağız ağrılıdır, yemek yemeyi ve yutkunmayı zorlaştırır
- Dudaklar şişebilir ve kanlı yaralarla kaplı bir hal alabilir
- Yatak istirahati, sıvı dengsinin korunması ve antipiretikler tedavinin önemli unsurunu oluşturur
- Bağışıklık durumu normal kişilerde lezyon kendiliğinden 10 gün içerisinde iz bırakmadan iyileşir

Herpes virüs infeksiyonları

Herpes simpleks virüs infeksiyonları

Sekonder (reaktivasyon) herpes simpleks infeksiyonu

- HSV ile infekte olanların yaklaşık üçte bir kadar hayatlarının bir döneminde sekonder infeksiyon geçirmektedir
- Sekonder infeksiyonda trigeminal gangliyonda latent olarak bulunan virüsler reaktif olmaktadır
- Güneşte kalma, menstürasyon gibi bazı faktörler HSV'nin reaktif olmasıyla ilişkilidir
- En sık görülen lezyon, herpes labialistir ve uçuk adı verilir

Herpes virüs infeksiyonları

Herpes simpleks virüs infeksiyonları

Sekonder (reaktivasyon) herpes simpleks infeksiyonu

- Genellikle dudak veya buruna yakın deride bulunan mukokütanöz bağlantı yerinde görülmektedir
- Vesiküller ortaya çıkmadan 24 saat önce uyarıcı nitelikte bir yanma meydana gelir
- Vesikül 10-14 gün içerisinde parçalanır, kabuklanır ve iyileşir

Herpes virüs infeksiyonları

Herpes simpleks virüs infeksiyonları

Bağıışıklığı baskılanmışlarda HSV

- Herpes virüslerin birçoğı gibi bağıışıklığı baskılanmışlarda HSV önemli bir patojendir
- Genellikle latent virüsün reaktivasyonu sonucu meydana gelir

Herpes virüs infeksiyonları

Varicella-zoster virüs infeksiyonları

- Varicella-zoster virüsün (VZV) primer infeksiyonu su çiçeğine ve reaktivasyonu ise zonaya neden olmaktadır

Herpes virüs infeksiyonları

Varicella-zoster virüs infeksiyonları

Su çiçeği

- Deride döküntü meydana gelmeden önce oral lezyonlar saptanabilir
- Ağız lezyonları genellikle sert damakta uvulada görülür
- Küçük ülserlerdir çapları 2-4 mm kadardır ve etrafında eritemli bir halo vardır

Herpes virüs infeksiyonları

Varicella-zoster virüs infeksiyonları

Zona

- Yüzde ve ağızda meydana gelen zona, trigeminal gangliyonda latent olarak bulunan VZV'nin reaktivasyonu sonucu ortaya çıkmaktadır
- Maksiller veya mandibuler bölümler tutulduğunda, zona lezyonları her iki tarafın derisini ve oral mukozasında tutmaktadır

Herpes virüs infeksiyonları

Varicella-zoster virüs infeksiyonları

Zona

- Lokal şiddetli ağrı ve parestezi, genellikle deri erüpsiyonları birkaç gün önce meydana gelmektedir
- Erken evrede tanı zordur
- Şiddetli ağrı bazen diş ağrısı şeklinde algılanabilir
- Ağrıdan sonra deri lezyonlarının ortaya çıkması tanıyı netleştirir
- Vesiküller birkaç günde kuruyarak kabuklanır
- Daha sonra bu yaralar iz bırakmadan iyileşir

Herpes virüs infeksiyonları

Varicella-zoster virüs infeksiyonları

Zona

- Zonanın tanısı genellikle klinik olarak konur
- Ancak gerektiği takdirde,
 - vesikül sıvısının elektron mikroskobu,
 - virüs izolasyonu,
 - immünofloresan ve
 - spesifik IgM antikörlerin belirlenmesi ile doğrulanabilir

Herpes virüs infeksiyonları

Epstein-Barr virüs infeksiyonları

- Epstein-Barr virus (EBV) ağız boşluğunda çeşitli patolojilerde etken olmaktadır
- En önemli olarak infeksiyöz mononükleoza neden olmaktadır

Herpes virüs infeksiyonları

Epstein-Barr virüs infeksiyonları

İnfeksiyöz mononükleoz

- Klinik belirtileri arasında lenf düğümlerinde büyüme, ateş ve farinkste inflamasyon yer almaktadır
- Ağız içinde, boğazda ağrı ve erken evrede kanlanma vardır
- Yumuşak damak ve damak arasındaki bağlantı yerinde peteşi şeklinde kanamalar görülmektedir
- Hastalık ilerledikçe bademciklerin üzerinde psödomembranlar meydana gelir

Herpes virüs infeksiyonları

Epstein-Barr virüs infeksiyonları

EBV ve diğer ağız mukozası hastalıkları

- EBV, bir onkojen virüstür, ve Burkitt lenfoması patogeneğinde rol oynar
- Burkitt lenfoması, sıtmanın endemik olduğu dünya ülkelerinde çenede görülen agresif bir tümördür
- EBV aynı zamanda nazofarinks karsinomuyla da ilişkilendirilmektedir

Herpes virüs infeksiyonları

Diğer herpes virüs infeksiyonları

- Sitomegalovirüs (CMV), sitomegalik inklüzyon hastalığı adı verilen fatal konjenital infeksiyona neden olmaktadır
- Bu hastalıkta yaygın organ tutulumu vardır ve bu organlar arasında tükürük bezlerinin büyümesi de yer alır
- AIDS ve transplantasyon yapılan hastalarda CMV ile ilişkili oral ülserasyonların oluştuğuna işaret eden yayınlar vardır

Coxsackievirus infeksiyonları

- Coxackie A virüsleri, el, ayak ve ağız hastalığı ve herpanjina hastalıklarından sorumlu tutulmaktadır
- Her iki hastalığın da oral belirtileri vardır

Coxsackievirus infeksiyonları

Eİ, ayak ve ağız hastalığı

- İnfeksiyon, küçük ve yerel epidemiler şeklinde, özellikle çocuklarda görülmektedir
- Hastalık genellikle hafif seyirlidir
- İlk semptomları yüzde ağrıya birlikte parotis kanalı boyunca duyarlılık ve kanalın açıldığı yerde vesikül görülmektedir

Coxsackievirus infeksiyonları

El, ayak ve ağız hastalığı

- Çeşitli derecelerde sistemik etkilenmeler söz konusudur
- Oral lezyonlar kırmızıdır, sonraları bu lezyonlar vesikül halini alır, parçalanır ve kırmızı kenarlı sığ küçük ülserlere dönüşür
- Ağız içinin herhangi bir yeri tutulabilmektedir

Coxsackievirus infeksiyonları

El, ayak ve ağız hastalığı

- Elin ayası ve ayağın tabanı da tutulabilmektedir
- Tanı, genellikle klinik tanıdır fakat laboratuvar doğrulaması gerektiğinde virüs tükürükten, vesikül sıvısından veya dışkıdan izole edilebilmektedir

Coxsackievirus infeksiyonları

Herpanjina

- Çocukluk çağı için önemli, sistemik bir virüs hastalığıdır, yaklaşık 3-4 gün kadar sürmektedir
- Klinik olarak aniden başlayan ateş ve boğaz ağrısını izleyerek ağız ve farinkste lezyonlar görülmektedir
- Diğer semptomlar arasında anoreksi, kusma ve abdominal ağrılar vardır

Coxsackievirus infeksiyonları

Herpanjina

- Ağız içinde, yumuşak damak, damak, dil, uvula, farinks duvarı ve tonsillerde küçük papülovesiküler lezyonlar görülür
- Ağızın arka tarafında görülen bu tipik görüntü tanı açısından yararlıdır
- Laboratuvar doğrulaması virüs kültürü veya serolojiyle yapılmaktadır

Kızamık virüsü infeksiyonu

- Kızamık, çocukluk çağında en sık görülen infeksiyonlardan biridir
- Virüs, damlacık yoluyla yayılmaktadır
- Hastalık kataral evreyle (nezle ile) başlamaktadır
- Bu evrede yanak mukozası eritemlidir
- Yaklaşık 2 gün sonra, yanak mukozasının molar dişlere denk gelen bölgesinde, kenarları kırmızı, ince, mavimsi-beyaz noktalar meydana çıkar
- Bunlara Koplik lekeleri adı verilir ve sadece 1-2 gün kalırlar

Kızamık virüsü infeksiyonu

- Nezle aşamasından 3-4 gün sonra deride kırmızı makülopapüler döküntüler görülür ve Koplik lekeleri ortadan kaybolur
- Deri döküntüleri 2-3 gün sürer ve sonra solarak hızla yok olurlar

Papillomavirus infeksiyonları

- Yaklaşık 70'den fazla insan papillomavirüsü (HPV) tanımlanmıştır
- Deri ve mukozalarda siğile neden olurlar

Papillomavirus infeksiyonları

- Siğil (*verruca vulgaris*) genellikle deriyi tutmaktadır fakat özellikle çocuklarda parmakla otoinokülasyon sonucu dudak veya ağız içinde de olabilir
- Lezyonlar, tipik olarak, beyazdır çünkü yüzeyleri keratinizedir
- Siğiller, genellikle HPV tip 2 veya 4 ile ilişkilidir

Papillomavirus infeksiyonları

- Genital bölgede görülen siğiller de (condiloma acuminatum) ağız içinde görülebilir ve genellikle yumuşak, pembe papiller lezyonlar şeklindedir
- Genellikle bu tür lezyonlar, HPV tip 6, 11 ve 16 ile ilişkilidir